

DEVLET DESTEKLİ KÜMES HAYVANLARI HAYAT SİGORTASI TEKNİK ŞARTLAR, TARİFE VE TALİMATLAR

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 12 nci maddesine istinaden Bakanlar Kurulu kararı ile kapsamı belirlenen, bio-güvenlik ve hijyen tedbirlerini almış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları, yapılacak risk değerlendirmesi sonucunda sigortaya kabul edilir. Bu sigorta ile ilgili teknik şartlar, tarife ve talimatlar aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

Madde 1 – Sigorta Edilecek Hayvanlar ve Yaşları

Sigortaya kabul edilebilecek hayvanların yaşları aşağıdaki gibidir:

- a) 1 günlükten 45 günlüğe kadar broiler civciv ve tavukları.
- b) 1 günlükten 16 haftalığa kadar yumurta tavuğu civcivleri.
- c) 17 haftalıktan 18 aylığa kadar yumurta tavukları.
- d) 1 günlükten 26 haftalığa kadar damızlık ve ana damızlık civcivler.
- e) 27 haftalıktan 20 aylığa kadar damızlık ve ana damızlık tavuklar.
- f) 1 haftalıktan 57 haftalığa kadar damızlık hindiler.
- g) 1 günlükten 16 haftalığa kadar dişi besi hindileri.
- h) 1 günlükten 20 haftalığa kadar erkek besi hindileri.
- i) 3 aylıktan 15 yaşa kadar deve kuşları.

Madde 2 – Aşılamlar

Sigorta edilecek kümes hayvanlarında aşağıda belirtilen aşlarının aşı takvimine uygun olarak yapılması ve belgelenmesi gereklidir:

- a) Broiler için; Enfeksiyöz Bronşit, New Castle, Gumbaro.
- b) Damızlık, yumurta tavuğu civcivi ve tavukları için; Marek, Enfeksiyöz Bronşit, New Castle, Gumbaro, Avian Encephalomyelitis, Fowl pox (tavuk çiçeği), İnfeksiyöz Laryngotriehitis, Egg Dropp Sendrom, Mycoplasma Gallisepticum, Mycoplasma Synoviae, Coccidiosis, Salmonella.
- c) Besi hindileri için; HB1, Turkey Rhinotracheitis (TRT), New Castle.
- d) Damızlık Hindilerde; Coccidiosis, New Castle, Avian Encephalomyelitis, Multocida Bacterin, Paramyxovirus, Ornithobacteria, Erysipelothrix.

Madde 3 - Bio-güvenlik

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen bio-güvenlik şartlarının yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Kümes hayvanlarının bulunduğu riziko adresindeki üretim faaliyeti gösterilen kümes, depo, silo ve benzeri yerlerin hayvan yetiştiriciliğine uygun fiziki şartları taşıması.

- b) Çiftliğe sadece, ziyaret amaçları ve giriş çıkış kayıtları tutulan ve ziyareti gerekli olan kişilerin girmesine izin verilmesi.
- c) Hayvanların sağlığını etkileyecek bir durum olduğunda ziyaretçi giriş çıkışının önlenmesi.
- d) Çiftliğin etrafının tamamen kapatılmış ve çitle çevrilmiş olması.
- e) Çiftlikte 7 gün 24 saat görevli bulunması.
- f) Binaların girişinde ayak batırmak için çözültü veya ayak temizleme ekipmanları olması
- g) Kullanılan dezenfektanların periyodik olarak yenilenmesi ve kaydedilmesi.
- h) Hayvanlarla ilgilendikten sonra çiftlik giriş çıkışlarında el yıkamaya yönlendirilmesi.
- i) Çiftlikte özel personel giysisi olması.
- j) Sürü değişimlerinde personel giysileri yıkanması veya değiştirilmesi.
- k) Çiftlik girişlerinde araçların tekerleklerinin yıkanması ve dezenfekte edilmesi.
- l) Çiftlik ve binalara girebilecek diğer hayvanlar için gerekli önlemlerin alınması.
- m) Kemirgen, sinek ve parazitlerle gerekli mücadele yöntemlerinin uygulanması.

Hastalık kontrollerinin ruhsatlı bir firma veya eğitimli personel tarafından yürütülmesi ve her türlü hastalık kontrol önlemlerinin uygulanması

Madde 4 - Sağlık ve Hijyen

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen sağlık ve hijyen şartlarının yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Kümes ünitelerinin “Tam giriş-çıkış esasına” göre çalışması.
- b) Hayvanların çiftlik girişlerinde sağlık sertifikalarının olması.
- c) Hasta, yaralı ve ölü hayvanların günlük olarak çiftlikten uzaklaştırılması.
- d) İki sürü giriş çıkışı arasında en az iki hafta süreyle kümes ünitelerinin boş bırakılması.
- e) Çiftlik ve binalarda sigara içilmesinin hayvanlardan uzak belirlenmiş alanlarla sınırlandırılmış olması.
- f) Kümes hayvanları konusunda eğitim görmüş veteriner hekimlerden hizmet alınması.
- g) Günlük ölümler ile ilaç ve aşı uygulamalarının kaydedilmesi.
- h) İlaç ve aşının etiket bilgilerine göre güvenli ve kilitli bir yerde saklanması.
- i) Sağlık ürünlerinde sadece eğitimli personelin sorumlu olması.

Madde 5 - Salmonella Testi

Sigorta edilecek kümes hayvanları için aşağıda belirtilen testlerin yapılması gereklidir:

1. Salmonella için uygun dönemlerde tüm civciv sürülerinden numune alınıp yetkili ve resmen tanınmış laboratuvarlarda test edilmesi ve izlenmesi.
2. Patojenleri gidermek için yazılı olarak temizleme ve dezenfeksiyon prosedürleri uygulanması; Salmonella için yemlerin, üretilen yerde test edilmesi.

Madde 6 - Işıklandırma, Sıcaklık, Havalandırma ve Hava Kalitesi

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen yaşam koşullarının yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Hayvanlar için uygun bir ışıklandırma programı uygulanması ve kaydedilmesi.
- b) Tüm kümes ünitelerinde kontrol edilmiş çevre koşulları olması.
- c) Hava kalite parametrelerinin (Amonyak, CO₂, rutubet) sürekli olarak ölçülmesi.
- d) Yazılı havalandırma planı (hava kalitesi, akış hızı, sıcaklık) uygulanması.
- e) Çevre değişikliklerine uyumlu bir havalandırma hızı sağlanabilmesi.
- f) Düşük ve yüksek sıcaklıklarda havalandırmanın yeterli olmadığı durumlarda ısıtıcılar ve ilave fanlar kullanılması.
- g) Her kümes ünitesinde maksimum ve minimum sıcaklıkların günlük olarak ölçülmesi ve kaydedilmesi.
- h) Isıtma sisteminin hayvanları bir araya toplanmasını durduracak kadar yeterli olması.

Madde 7 - Su ve Yem

- a) Kullanılan su kaynağının düzenli olarak analiz edilmesi ve sonuçlarının kaydedilmesi.
- b) Acil bir durumda en az 24 saat süreyle hayvanlara yetecek su depolanması.
- c) Her bir hayvanın 3 m. içinde suya, 4 m. içinde yeme ulaşabilmesi.
- d) Yemliklerin ve sulukların yüksekliklerinin günlük olarak kontrol edilmesi ve tüm kümes ünitelerinde su sayacı ve günlük su tüketiminin ölçülmesi.
- e) Yemlikler ve sulukların, üniteler içinde eşit dağıtılması ve kirlenmesinin engellenmesi.
- f) Yem dağıtım sisteminin günlük olarak kontrol edilmesi, yem kaplarının numaralanmış ve tanınabilir olması.
- g) İlaçlı yemlerin ve koksidosdatların tipi, miktarı ve kullanımdan kaldırılma tarihlerinin kayıtlı olması.
- h) Yem numunelerinin 3 ay süreyle ve yem dağıtım kayıtlarının bir yıl süreyle saklanması.

Madde 8 - Temizlik ve kimyasallar

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen temizlik uygulamalarının yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Çiftlik ekipmanları ve kümes ünitelerinin temizlik ve dezenfeksiyonu için bir program uygulanması.
- b) Tüm üniteler ve ekipmanların sürü değişimlerinde tam olarak temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi, gerekli durumlarda fumigasyon yapılması
- c) Çiftlikte temizlik işlemlerinin kayıt altında tutulması, temizlik işlemleri için içme suyu ve basınçlı yıkayıcılar kullanılması.
- d) Depolama tankları ve içme hatlarının fiziki olarak temizlenmesi, insan ve hayvanların kullanımı için sıhhi hale getirilmesi.
- e) Tüm kimyasalların ve sıhhi materyallerin kullanım amacı için ruhsatlı ve onaylı olması.
- f) Tüm kimyasalların teknik etiketleri ile birlikte ayrı bir yerde kilitli olarak muhafaza edilmesi.
- g) Kimyasalların kullanımına ilişkin kayıtlarının tutulması.

Madde 9 - Hayvan kontrolü

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen kontrollerin yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Hayvanların en az günde iki kez, stres altında olduğu dönemlerde üç kez kontrol edilmesi.
- b) Çiftlikte kontrollerin kaydedilmesi ve kayıtların tutulması.
- c) Problemlerin teşhis edildiği zaman düzeltilmesi ve kaydedilmesi.

Madde 10- Planlar ve güvenlik işlemleri

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen plan ve güvenlik işlemlerinin yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Çiftlik veteriner hekimi ile görüş birliğine varılan ve güncelleştirilen sürü sağlık planı ve hastalık kontrol planının olması.
- b) Üniteleri, ulaşım noktalarını, telefon noktalarını, su kaynakları ve yem hastalık kontrol noktalarını gösteren ayrıntılı çiftlik planının olması.
- c) Yangın, enerji kesintisi, ekipman bozulması, sıcak/soğuk stres durumlarında yapılacak işlemleri gösteren acil eylem planının olması.
- d) Çiftlikte haftanın 7 gününde 24 saat eleman bulunması.
- e) Ehliyetli bir elektrikçi tarafından en az üç ayda bir elektrik sisteminin kontrol edilmesi ve elektrik sistemi için bir hizmet sözleşmesinin olması.
- f) Elektrik açıcı anahtarlar/kontrollerin bir hizmet alanı içine yerleştirilmiş olması.

- g) Hizmet alanlarının yanıcı olmayan materyallerle tamamen kaplanmış olması.
- h) Isıtıcıların metal güvenlik zinciri ile asılı olması.
- i) Yakıt depolama tankının kümes ünitelerine uzaklığının 25 metreden daha fazla olması. Tüm çıkış kapılarının yanmaz malzemeden ve kilitlebilir olması.

Madde 11 - Acil Durum Ekipmanları

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen acil durum işlemlerinin yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Elektrik arızasını, asgari ve azami sıcaklıkları ve rutubeti uyaran görüntülü ve sesli bir alarm tarafından tüm çevre kontrol sistemlerinin otomatik olarak izlenmesi.
- b) Görüntülü ve sesli alarmin binaların dışından görülüp duyulabilmesi.
- c) Elektronik çağrı cihazı veya telefon ile diğer bir kontrol elemanına bağlantı olması.
- d) Alarm sistemi için bir hizmet sözleşmesinin olması.
- e) Tüm yemlikler, suluklar, havalandırma, ısıtma ve aydınlatma sistemlerinin ehliyetli kişiler tarafından kurulmuş olması ve bakımlarının yetkili kişiler tarafından yapılması.
- f) Tüm yangın söndürücüler, alarm sistemleri ve diğer otomatik-mekanik ekipmanların ehliyetli kişiler tarafından kurulmuş olması ve bakımlarının yetkili kişiler tarafından yapılması.
- g) Tüm otomatik ekipmanların günlük olarak kontrol edilmesi ve gerekirse tamir edilmesi.
- h) Çiftlikte yedek jeneratör/jeneratörler olması ve otomatik olarak çalışıp durması.
- i) Yedek jeneratörlerin tam yük altında haftada bir test edilmesi ve kayıtlarının tutulması.
- j) Yedek jeneratörler için bir hizmet sözleşmesinin olması.

Madde 12-Hayvanların ve artıkların uzaklaştırılması

Sigorta edilecek kümes hayvanları ve işletmelerde aşağıda belirtilen temizlik ve dezenfeksiyon uygulamalarının yerine getirilmesi gereklidir:

- a) Araçların hayvanlar taşınmadan önce temizlenip dezenfekte edilmesi ve iyi durumda olması.
- b) Hayvanların yüklenmesi ve boşaltılması için iyi drene edilmiş yükleme alanı bulunması.
- c) Hayvanlar boşaltıldıktan sonra yenileri gelinceye kadar kümes ünitelerinin tam olarak temizlenip dezenfekte edilmesi.
- d) Tüm ambalajlar ve sızdırmaz konteynirlara depolanan artıkların düzenli olarak çiftlikten uzaklaştırılması.
- e) Atılacak hayvanların mikrop sızdırmaz konteynirlarda muhafaza edilmesi ve haftada bir uzaklaştırılması.

Madde 13- Muafiyet Uygulaması

Hastalık ve diğer rizikolar nedeniyle aşağıdaki tabloda belirtilen süreler içinde meydana gelen zararların, kümes hayvanları kategorileri itibarıyla karşılık gelen muafiyet oranlarına tekabül eden tutarı aşan kısım tazminatın hesaplanmasında esas alınır.

Kategori (Yetiştirme Amacı)	Muafiyet Oranı (%)	Hasar Olayı Süresi	
		Hastalık	Diğer (Kaza, doğal afet v.b.)
Broiler	3,00	1 hafta	48 saat
Yumurta Tavuğu Cıvcivi	3,00	2 hafta	48 saat
Yumurta Tavuğu	3,00	1 ay	48 saat
Damızlık ve Ana Damızlık Cıvciv	3,00	2 hafta	48 saat
Damızlık ve Ana Damızlık Tavuk	3,00	1 ay	48 saat
Besi Hindisi (Dişi)	3,00	2 hafta	48 saat
Besi Hindisi (Erkek)	3,00	2 hafta	48 saat
Damızlık Hindi	3,00	2 hafta	48 saat
Devekuşu	5,00	3 hafta	72 saat

Sigorta bedeli üzerinden hesaplanan muafiyet indirildikten sonra kalan zarar miktarı üzerinden sigorta ettirenin müşterek sigorta tutarı hesaplanarak ödenecek tazminat tutarından indirilir.

Madde 14- Müşterek Sigorta

Sigorta sözleşmesi kapsamında meydana gelecek hasarların % 20'si sigorta ettirenin sorumluluğundadır.

Madde 15 - Devlet Destekli Kümes Hayvanları Hayat Sigortası Prim Fiyatları

- Yukarıda belirtilen şartlara uygun kümes hayvanlarının sigortalanmasında aşağıdaki tabloda belirtilen prim oranları uygulanır.
- Yukarıda belirtilen şekilde bulunacak prim bedeline her bir poliçe için ayrıca 5 TL idare harcı ilave edilir ve bu tutar hiçbir şart ve nedenle iade edilmez.

Kategori (Yetiştirme Amacı)	Prim (%)
Broiler	1,30
Yumurta Tavuğu Cıvcivi	2,75
Yumurta Tavuğu	3,50
Damızlık ve Ana Damızlık Cıvciv	2,25
Damızlık ve Ana Damızlık Tavuk	3,25
Hindi	3,50
Devekuşu	7,50

Madde 16 - Sigorta İptalinde Uygulanacak Kısa Dönem Prim Tablosu

Police Süresinin (%)	Toplam Prim Üzerinden Tahsilât Oranı (%)
0,83 üne kadar	0
0,84 ile 4,10 arası	10
4,11 ile 16,6 arası	30
16,7 ile 25 arası	40
25,1 ile 33,3 arası	50
33,4 ile 41,6	60
41,7 ile 50 arası	70
50,1 ile 58,3 arası	80
58,4 ile 66,6 arası	90
66,7 dan fazla ise	100

Madde 17 - İndirimler

- İlk defa sigorta ettirilenler için tarife primleri üzerinden % 5 nispetinde başlangıç indirimi uygulanır.
- Hasarsız geçen bir dönemi takip eden yılda tarife primleri üzerinden % 10 nispetinde yenileme indirimi uygulanır.
- Prim tutarının tamamının peşin ödenmesi durumunda uygulanacak prim indirimi Havuz Yönetim Kurulunca kararlaştırılır.

Madde 18- İş bu Teknik Şartlar, Tarife ve Talimatlar **01.01.2011** tarihinde yürürlüğe girer.